

դեհէմ, շատ ժամանակ առաջ հաստատուած են: Այս ընտանիքներուն սերունդները պետական տուժարներուն մէջ արձանագրուած են էջ-Պեսեկի: Իսկ անոնց ազգատոհմին մէջ մինչև ցարդ Հեթում անունը գործածական եղած է սա աւանդութեան համաձայն, իբր թէ Քէրէկի հայերը Հեթում թագաւորին միջոցաւ Կիլիկիայէն Քէրէկ գաղթած են: Յիշատակարանները կը հապտատեն թէ Կիլիկիոյ Հայոց իշխանները անխնամ չէին թողած այդ գաղութները, մասնաւորապէս Երուսաղէմ, Կիպրոս, Աքքեա և Քէրէկ գտնուող հայեր կը վայելէին արքունի օժանդակութիւններ, (տեսնել այս մասին «Սիսուան» էջ 482): Ս. Աթոռոյ մատենագրարանին Թ. 1822 ձեռագիր «Յայտմաւուրք»ը, իր յիշատակարանովը վաւերագիր մ'է որ կը հաստատէ այս պարագան: 1316ին, Գրաղորկի մէջ Վահան գրիչ կ'ընդօրինակէ այդ Յայտմաւուրքը, ի յիշատակ իր հօրը Ստեփանոսին և մօրը Ոսկեհատին. ահա այս ձեռագիրն է որ Օշինի որդին Լևոն Գ. Հայոց թագաւորը (1320-1341), յատուկ պատգամաւորութեամբ Քէրէկ կը զրկէ, իբր նուէր Հայոց եկեղեցոյն. այդ ձեռագրին 1329ի և 1330ի յիշատակարանները նոյնութեամբ կը դնենք հոս իբր պատմական վաւերագիր:

«Պարգևք է գիրքս ի Լևոն քաղաւորէն Հայոց: Ի Քարաք յեկեղեցիս մնացական:— Ով աւրք եղբայրք, որ ընթնուոյք զարքոցս անբարիքն եւ զխսարուանն ու մխիթարիք հոգով. Յիշեցիք ի Քրիստոս զՊարոն Վասիլն, զՏր Սիսուանայ կրայիս, Քաղդերն, որ է քնի Լևոն քաղաւորիս, որ եքեր զգիրքս անգ ի մխիթարութիւն. դոք յսնորեցիք ի Քրիստոս իւր թողութիւն եւ իւր նախնեացն արքայութիւն եւ ի բանեակն անգ ազատութիւն եւ Տերն կասարե զխնայիքն անգ ի բարիս»: . . . «Եւ զանւրժաւս այլ յիշեցիք զԳրիգոր երեց Սիսուանայ կրայցիս որ եկի ի հետ իւր Պարոնիս. ու քերաք գիրքս Քարաքոյ եկեղեցոյն. Թվ. 22Ը (= 1329). . . .»

«Եւ Լևոն քաղաւորս անկեացն Հայոց ի քվիս 22Թ (= 1330) շնորհեցի զգիրքս Քարաքոյ Հայ ծառայելոյն որ յանկեացն ծաւ կարչակ յեկեղեցոց զնարշիրտուցն զնահասակութիւն եւ զպաշտութիւն հաւասոցն, որ վասն անուանն Քրիստոսի յանձնիս իւրեանց կրեցիս, զոր շնն ծառայիս եւ քարաքերեայ յորդորիս ի սերն Քրիստոսի եւ հասասիս ի հաւասու և որիս եւ հասարարութեանք սակիս քաղաւ յշսաց եւ նեղութեանց, զոր կրեն վասն անուանն Քրիստոսի սկի ունեղով երա-